

communicatio simplex, *secund. Inn & Sylvest. quos refert & sequitur idem Mag. ubi sup. d. pa. 164. col. 1.* Secundo fit, vt idem Prelatus vel Curatus est conuerso non excommunicatus, non tenebitur in Sacramentorum administratione vitare parecianos sibi subditos occultos excommunicatos, quando volunt eis recipere Sacramenta, imo ea tenetur ipsis ministrare, quauis hi malefaciant se illis ingerendo, hoc enim est quod disponit praefatum Conc. Const. Ex quo sequitur, quod si excommunicatus occultus habeat alias ius compellendi sacerdotem, vt habet parochianus eius, petit autem Eucharistiam in publico, tenetur ei ministrare, sicut occulto peccatori: scus si occulte petatur, vt tenet in terminis Ioan. à Med. in suo cod. de rest. q. 3. caus. 9. f. 2. col. 2. scus autem esset in publico & notorio excommunicato, quem etiam publice petat Eucharistia, parochus non debet eidem illam administrare, etiam si non sit denunciatus aut notorius percussor Clerici, nō ratione censuræ excommunicationis quā non est prohibitus Parochus talem à diuinis excludere, sed quia de publico peccato publica debet prædere penitentia & satisfactio, quā scandalū de publico peccato & notorio tollatur, & ante huiusmodi satisfactioe indigne susciperet & traderetur illi Eucharistia, vt in notorio vsurario tradunt DD. Sacramentū autem penitentiae, quomodocunque sit excommunicatus, & quomodocunque petat, non potest ei exhiberi, quia absolutio nulla esset, *Secund. Soto dist. 12. q. 1. ar. 4. p. 947. col. 2. ad fin. Mag. idem Palat. ubi sup. in dist. 5. & 6. disp. 3. p. 160. col. 1.* tenet fas esse pottingere Eucharistia excommunicatis dubiis (hoc est occultis) etiam cessante scandalo si non pottingeretur, & quod de istis est ferendum iudiciū quod de peccatore occulto, qui se ingerit ad perceptioem Eucharistiae in die Paschæ, parochus non occulto: quod magis accedere videtur ad litteram mentemque D. Conc. Dubitari tamen consuevit, an curatus excommunicatus nominatim & specialiter, ante denūtiationem debeat citari in administratione Sacramentorum & aliorum, ab eo, qui eius excommunicationis habet notitiam necesse est videbitur fortassis hunc vitandum esse, eā nempertatione, quod Conc. Constant. siue Basil. tantum corrigat vetera iura quod ad excommunicationem generaliter latam, nec quicquam mutauerit quoad nominatim & specialiter excommunicatione affectum, vt ex litera patet: Ergo cum antiqua iura clare statuerint, excommunicatum, interdictum & suspensum vitandos esse à quocunque, qui id scierit, publicè quidem ab eo, qui id sciret publicè, secreto autem ab eo, qui sciret occulte, *vt in c. cum non homine, cum sim. de sententia excom. merito vt hoc casu in suo robore permaneant, argum. l. sancimus, C. de testam. & l. precipimus, C. de appel. cum sim. & in terminis hanc partem tueret Adrian. in 4. sent. in tract. de Confessione d. 9. & in tract. de Sacrament. Eucharistiae. c. visis de impedimentis, in ver. quantum ad tertium, & Ioan. à Medin. de penitentia, tractatu 2. cap. de confessione, existimans hoc procedere maximè in sacris seu diuinis: quamuis suspicetur contrariā sententiam consuetudine receptam esse. Hoc tamen non obstant, verior & tenenda est in hoc contraria sententia, imo quod curatus, siue quiuis alius excommunicatus nominatim & specialiter, ante publicationem, vel denūtiationem minimè sit vitandus, tam in diuinis quā extra, etiam ab iis, qui notitiam excommunicationis habuerint: hoc namque est, quod expresse decreuit atque nouè prouidit Conc. Const. subueniens timoratis fidelium conscientias, quæ multis laborabant scrupulis existima communicatione cum occulte excommunicatis, nempe vt nō teneamur vitare generaliter, imo nec specialiter excommunicatum, nisi is, qui nominatim excommunicatus est, publicatus vel denunciatus quoque*

fuerit: is enim solus atque notorius Clerici percussor vitandus omnino est, ceteri vero excommunicati minime. Consequitur igitur apertissimè, Curatum & quemuis alium excommunicatum, etiā nominatim non esse vitandum, nisi denunciatus quoque fuerit: Quia qui nominatim est excommunicatus, & quandiu non est per iudicem publicatus vel denunciatus, occultus excommunicatus est atque toleratus, siquidem eius excommunicatio nondum authenticè manifesta est fidelibus, quia quamuis nominatim facta sit, non tamen facta est denunciatio. Et vtique copulatiue requirit praefatum Conc. quod sententia, nempe prohibitio, vel censura huiusmodi contra personam certam aut locum certum à iudice publicata vel denunciata fuerit specialiter & expresse: necessaria igitur est publicatio, & denunciatio persone excommunicatae, vt illa euitate teneamur tam in diuinis quam extra, nec satis erit quod quis nominatim fuerit excommunicatus, nisi publicatus vel denunciatus quoque fuerit simul. Excommunicatus n. etiā nominatim, ante denūtiationem toleratur ab Ecclesia, quia illi tolerantur, quæ ab ea nō præcipiunt vitari. Conc. a. sepè citatū tantum præcipit vitari nominatim excommunicatū publicatum vel denunciatū, notoriūque oio clerici percussorē; hi enim sunt præcisi ab Ecclesia, ceteri vero tolerati. Cū igitur parochus excommunicatū, nominatim non tamen denūtiatus, sit toleratus ab Ecclesia, licite ab eodem recipi possunt Sacramenta per subditos quauis scientes praefata excommunicatione, absoluitque ab eo praefata valida erit, nec iterū confessio repetenda, quia Sacramentū impensum est verè Sacramentum, cum hoc casu ex beneficio decreti prænotati eiusmodi excommunicato tribuatur iurisdicōio ad exercitiū Sacramentorum, quam alias non habebat, vel saltem erat suspensa quouelque Ecclesia eam illi tribuisset in casibus prænotatis, quod minime est in fauorem excommunicatorum, sed fidelium subditorum, quamuis huiusmodi Parochus sic excommunicatus administrando Sacramenta, etiā sua subditis, peccet si prius contritionem cordis non habuerit: pareciani autem minime, etiam si cum ad id inducantur, quia iure suo vtuntur, vt est præd. Et in terminis nostris q. hanc secundam partem breuiter efficaciter tamen, probauit Cosm. Guimier in d. pragm. sanct. Gallie. in declaratione d. extrauag. ad vitandum scandala, in gloss. generaliter, vbi cum extrauagans praefata iussisset, generaliter excommunicatum non esse vitandum in diuinis, nec extra, ipse auctor hoc ampliat, dicens idem esse, si specialiter, nisi sententia fuerit publicata, vt infra sequitur in eadem extrauaganti in vers. nisi, & c. ibi à iudice publicata & denunciata specialiter & expresse. Quem refert & sequitur Nauar. in Manuel. Lar. c. 9. n. 7. & in d. c. 1. §. laborei, n. 13. de penitent. dist. 6. aduersus Adrian. ubi sup. Quem quoque citat, addens, quod supra n. 7. retulimus, nempe quod fere omnium vsus habet, neminem ob excommunicationem, etiam speciatim in eum latam, vitandum, donec denūtiatur vitandus, Idem Nauar. in d. Manuel. c. 27. n. 35. Eandem sententiam aduersus Adrian. & Med. ubi sup. cum Cosm. & Nauar. sequitur & probat D. Couar. in d. c. Alma mater, 1. part. relect. §. 2. n. 7. vers. 4. ex ead. consuet. & in §. 6. n. 7. in vers. secundum fol. 55. & late Magister Palat. in 4. sement. distinctio. 18. disp. ut. 1. pag. 273. & sequentibus.

A ministris tamen praefatis ab Ecclesia, quos praefatum Concilium Constant. vitandos præcipit (in duobus casibus, nempe quando quis non nominatim excommunicatus & denunciatus, & praeterea notorius omnino Clerici percussor) minime licet regulariter recipere Ecclesiastica Sacramenta, nec cum illis alio modo communicare in diuinis, nec extra: vt in d. Conc. Constant. expresse cauetur; vnde confessio scienter facta sacerdoti,

doti, etiam proprio, excommunicato tamen, quem vitare tenetur, inualida quidem erit atque omnino iteranda, grauissimè quoque cum peccato fit: hæc est omnium concors sententia, vt testatur bene probans D. Couar. ubi sup. dist. §. 6. num. 7. in 6. conclusione, vbi in 7. idem rectè existimat in absoluteione peccatorum praefata ignorantia ab excommunicato legit per Ecclesiam denunciato, nempe esse inualidam, atque ideo erit confessio repetenda, cum penitens huius excommunicationis scientiam habuerit. Sed an tamen in casu extremae necessitatis licet Sacramentum Baptismi suscipere ab huiusmodi praefatis, vel etiam hereticis? quæst. est apud Theologos. Quidam enim relati ab Soto & Palud. in 4. dist. 5. q. 2. & ubi Adrian. in quæst. de Baptismo, art. 3. existimant hoc minime licere, imo si ille, qui baptizari optat, adultus est, aliuque non adest minister, Baptismo flammis contentus sit, hoc est legitima contritio: si vero pater infantis id cupiat, nec ipse pater habeat manus, aut linguam, vt id minus exsequi valeat, nec alius sit minister praeter praefatum, potius debet, inquit ipsi, illum mori permittitæ æternitatis periculum, quam illo vitari ministro: quia vbi non est nisi praefatus, perinde est ac si nullus adesset. Hæc illi.

O immanis atque crudelis sententia, & quam nullum scriptorū exilimo tenuisse. Nam nominatim citati ad hoc in margine Scoti, prouident Ric. in 4. dist. 5. art. 3. & S. Thom. ibid. q. 2. art. 2. contrarium expresse probant, & in contrarium est etiam expressa sententia D. Augustini lib. de vnic. baptis. recertur in c. si quem forte, 2. q. 1. vbi quendam laude commendat, qui in articulo mortis baptismum ab heretico petiit atque suscepit: id quod & in nostris terminis omnes Theologi moderni probauerunt, præcipue Dom. à Sot. latissime ibid. d. 1. q. 5. art. 7. pag. 108. col. 2. & pag. seqq. resoluens, vniuersos mortales, nemine excepto, ministros esse Baptismi in extrema necessitate, si modo defectus naturæ non obest. Nā vt ait Sotus dist. 6. q. 1. cum tria sint ad Baptismum necessaria, materia, forma & intentio, & manum habere debet, quæ aquam aspergat, linguam quæ formam proferat, & sanam mentem, quæ id facere intendat, quod Ecclesia iubet: his autem concurrentibus, omnes in articulo extremae necessitatis possunt baptizari absque peccato Quo fit, vt adultus praefatus, de quo modo meminimus, debeat suscipere, imo tenetur, si tunc potest, suscipere Baptismum à praefato ab Ecclesia, si alius eiusdem Sacramenti minister non adit, & casus extremae necessitatis, vt mortis, concurrat, vt cū Soto & Adrian. resoluunt Soto ubi sup. Id quod etiam probauit Melch. Cano in relectione de Penitentia, 5. part. fol. 30. & Victoria in summa, tit. de baptis. q. 29. ad fin. vbi quod possunt & tenentur à praedictis hereticis, & excommunicatis huiusmodi, praedictis Baptismum suscipere. Sequitur etiam D. Couar. ubi sup. n. 8. dicens esse communem Theologorum sententiam, Sacramentum Baptismi in casu necessitatis posse suscipi ab heretico & excommunicato, & Nauar. in Manuel. Lar. c. 21. n. 7. vbi quod Baptismus collatus à quocunque, siue mare siue femina, si deli, vel infideli, cum intentione faciendi quod facit Ecclesia, valet et in c. quicunque, & in c. a quodam Iudæo, cap. consuet. cap. mulier. de consecrat. distinctio. 4. idem Nauar. in c. 1. laborei, n. 5. de penitentia, dist. 6. vbi quod Stephanus Cornel. Augullin. & tota Ecclesia contra Cyprian. definitiuit, licitum esse ab heretico in necessitate Baptismum accipere, vt testatur Gratianus in cap. praeter sub finem, 32. dist. & F. Alfonso à Cast. l. 3. aduersus hereses in prin. in 6. heres. Nouissime Michael de Palatio in praefatis 5. & 6. distinctioe, disputatioe 2. 3. conclusioe. p. 160. & sequentibus. Nec his obicit Concilium Constant. quonia ipsium non loquitur in casu necessitatis, qui lege non constingitur, sique moderari iure debet, vt non pro-

cedat in casu extremae necessitatis In Sacramento Baptismi, adeo necessario ad nostram spirituales salutem.

Iugens tamen controuersia est. An sicut Baptismus licite recipi potest in articulo mortis à quocunque, etiam praefato, Iudæo, heretico & infideli, vbi alius minister deest, ita etiam idem sit dicendum in Sacramento Penitentiae: cum sit quoque necessarium ad salutem: vt in Concilio Trident. cauetur sessione 14. c. 1. & canon. 6. Et primo videtur idem esse tenendum in Sacramento Penitentiae, nempe vt tempore extremae necessitatis, hoc est, in articulo mortis, licitum sit confiteri cuiusque etiam praefato, heretico & schismatico Sacerdoti, absoluteionemque ab eisdem praefatam hoc casu validam esse: & ita hæc duo Sacramenta aequiparant in proposito tanquam necessaria gl. in verb. Baptismum parvulum, in c. non est vobis, de spons. vbi, vnde etiam necesse est ad summi recipi ab heretico: cuius sententia hæc lunt fundamenta. Primo, quia non est credendum, Ecclesiam excommunicantem hereticum sacerdotem, voluisse etiam sub mortis articulo penitentis in casu extremae necessitatis, vbi alius confessor deest, eum priuare iurisdictione in foro animæ, quā quilibet Sacerdos iure diuino habet, ne vt puniat hereticum, priuaret Catholicum morientem hoc casu subsidiis vitæ aeternæ: quæ illi possunt prouenire ex Sacramento penitentiae: quandoquidem salubrius agitur cum Catholico filio ab Ecclesia penitentia matre sua, si hosti heretico permittat illum tunc absolueri, quam si claudat viscera sua, vt etiam tunc hereticum priuaret iurisdictione absoluenti: si enim iuxta legitimas sanctiones fatius est nocentem impunitum relinquit, quam innocentem damnare, vt in l. absentem, vers. si uisus, ff. de penis, l. 9. tit. 31. part. 7. æquius erit, aequo potiori iure permittendum Catholico tunc in tanta necessitate spiritalis vitæ constituto suffragari penitentiae Sacramento, quam heretico punire, non permittendo illum vii tunc iurisdictione in foro animæ.

Secundo, quia tertiū contritio interior satis tunc sit, 57 deficiente confessario habili, cum voto Sacramenti, quando fas fuerit, & copia confessarii dari contingat, attamen difficile satis est, cōtentione illo tempore potiri, saltem legitima aequè sufficienti, fallunt enim plerumque penitentes, qui sibi gratulantur ex contritione, quæ fortassis est tantum attritio: necessitatio igitur erit Sacramentum penitentiae, vt de attrito reddat contritum & sic saluetur moriens.

Tertio t probatur hæc eadem sententia, argumento 58 *tex. in c. quamuis, de sententia excommuni. vbi traditur excommunicatum absoluentem esse in mortis articulo a quolibet sacerdote (sicque non arctatur absoluteio eo casu magis ad non praefatos, quam soluarat ad praefatos) idem probatur in c. quod de his, & in c. non dubium, eod. tit. & est sententia communis Theologorum, quam probant Palud. in 4. sentent. distinctio. 20. quæst. 1. art. 2. Durand. distinctio. 19. q. 2. sent. S. Thom. ibid. q. 1. art. 3. & dist. 20. q. 2. art. 1. ad secundam quaestionem, Melch. Cano in sua praefata de Penitentia, s. p. fol. 30. col. 3. vbi id inquit à Christo & Apostolis esse institutum, Nauar. in Manuel. Lar. c. 27. n. 271. quod clarius omnibus iuribus antiquis, & doctoribus definitur hodie in Sacro Concilio Trident. sess. 14. cap. 7. in hæc verba: Verumtamen pie admodum, ne hac ipsa occasione aliquis percat, in eadem Ecclesia Dei custoditū semper fuit vt nulla sit reservatio in articulo mortis, atque ideo omnes Sacerdotes, quoslibet penitentes à quibusvis peccatis & censuris absolueri possunt, quod adeo procedit, vt etiam hereticus moriens si Episcopus & Inquisitores desint, absolui possit à quolibet Sacerdote, vt in Concilio Africano c. 2. probatur, & in cap. his qui tempore, cum sequent. 26. q. 6. & praeterea in d. decret. Conc. Trid. vt in terminis ex his aduertit D. Simanc. de instit. Catholic. tit. 3. num. 3.*

60 Nec Concilium Constantin. excipiens predictos duos casus, quibus non licet communicare cum excommunicatis, tam in divinis, quam extra, huius opinionio obstat, quippe qui in eo non loquatur, sed regulariter: at vero casus necessitatis lege non constringitur. Quare intelligi & restringi debet iuxta ius commune, quo ut praediximus, in articulo mortis quilibet Sacerdos auctoritatem habet absolventi mortentem: sicut enim excipit predictos duos casus iuxta canonicas sanctiones, excepisse quoque videtur & nostrum, cum etiam is a canonicis functionibus sit exceptus. Non etiam obest, ex superioribus tantum concludi, excommunicatos absolventes esse in mortis articulo a quocunque sacerdote, non vero & converso, qui est noster casus, nempe ut praecisi, haeretici & excommunicati absolvi possint a peccatis Sacramento, & constituti in mortis articulo, alio idoneo ministro deficientes. Cum etsi generaliter loquatur D. decretum Sac. Conc. Trid. de omnibus sacerdotibus, restringendum videtur de habitate, & sic de illis, qui iurisdictionem in actu habent, non vero suspensionem vel extinctionem, prout eam habent excommunicati & haeretici, ceterique praecisi ab Ecclesia respectu. Nam responsio in promptu est, quia si excommunicatos, ut recipiat absolutionis gratiam, Concil. admittit, cur non ut excommunicati sacerdotes illam impendant? Nam si sub necessitate corporali vel spirituali licitum est cum excommunicato communicare, ut elemosynam extreme indigenti praestet, & consilium ad dirigendam conscientiam suscipere, & praetera ad utilitatem communicantis, & aliis pluribus casibus, ut omnes faterentur, cur non idem erit a fortiori dicendum pro necessitate animae salutis? Et ita hanc primam sententiam affirmativam probavit Palud. in 4. sententiarum, dist. 25. q. 1. & Sylvest. in summa, verb. confessor, 1. §. ult. & Maior in 4. sententiarum, dist. 17. Victor in sua summa tit. de clauis, quae 17. dicens, quod re vera de excommunicatis Catholicis non dubitatur, quin in articulo mortis possint Sacramentum poenitentiae ministrare, & idem sibi probabile esse de haeretico, a quo periculum non timetur, & qui non errat in articulo Sacramenti poenitentiae. Eandem sententiam, late de ipsius veritate disputas, opinatur satis defendi posse, tamen si contrariam communem Theologorum esse referat, Melch. Can. in relect. de poenitentia 5. part. dicens esse probabilem in haeretico praeciso ab Ecclesia, si absque periculo fidei recipi ab eo possit Sacramentum poenitentiae: a Catholico tamen excommunicato, etiam nominatim, in articulo mortis non ambigit. Cum eadem transit D. Covarr. in c. alma mater, 1. part. §. 6. nu. 8. de sentent. excomm. lib. 6. dicens, ea ratione defendi posse, quod quilibet sacerdos in mortis articulo iure divino habeat auctoritatem absolventi. Eandem nerveo probat Palat. in 4. sem. in 5. & 6. dist. dist. 6. 2. & 4. conclus. praecipue pag. 165. & segg. vsque in fin. ubi limitat, quando poenitens timet, quod haereticus eum in pravam sectam induceret, hoc est, in suam haeresim: nam tunc abstinendum sibi est ab huiusmodi confessione, nisi ea fortitudine mentis polleat, ex qua putet probabiliter poenitens repugnandum, & non esse credendum haeretico, nam si aliud arbitraretur, teneretur proflus illi non confiteri, quod si confiteretur, confessio esset irrita; non ex defectu iurisdictionis, sed quia in crimine esset celebranda. Quam limitationem tenuit prius Victor, ubi supra, atque etiam Covarr. loco citato. Eandem partem sequitur nonnulli sicut F. Ioseph Ang. in suis Floribus Theologiarum in 1. part. in qu. de confessione, p. 16. existimans, esse definitam in praellegato decreto Concil. Tridentini, respectu sacerdotis excommunicati, etiam denunciati: admonet tamen esse intelligendum caute, scilicet, deficiente sacerdote non impleto: idemque probat in degudato, haeretico, &

apostata sacerdote, dummodo habeat intentionem faciendi quod Romana Ecclesia facit, quia Concilium praefatum Tridentinum indistincte loquitur, dicens, in articulo mortis omnes sacerdotes, quolibet poenitentes absolvi posse a quibuslibet praecisis & censuris: & hanc sententiam magis consistere potest, quia si omnis sacerdos habet iurisdictionem a iure divino absolventi in articulo mortis ab omnibus peccatis & censuris, ut multi graves auctores tenent, non auferatur huiusmodi iurisdictionis, sed nec Ecclesia possit illam auferre: si autem talis illa iurisdictionis in mortis articulo est ab Ecclesia, & a iure humano, ut alij auctores credunt, quam matrem Ecclesiam non est credendum eam auferre in casu praed. cum Sacramento poenitentiae sit necessarium ad salutem, & medio necessario filium privare, de nulla matre nisi noverca sit, credi potest.

Contrariam tamen sententiam alij tenent, imo quod etiam tempore necessitatis, quamvis ab excommunicato praeciso, haeretico, schismatico & quovis alio quocunque sacerdote possit recipi Sacramentum Baptismi, non tamen poenitentiae, nec Sacramentis absolutio ob defectum iurisdictionis, quae cum sit necessaria ad absolventem, per excommunicationem eiusque denuntiationem est omnino extincta. Secundo ne haereticus in pravam sectam & desperationem poenitentem inducat, atque in suum errorem collabatur, prout fecerunt Iudei cum Iuda proditore, cum ei poenitenti dixerunt; Quid ad nos? tu videris: ut probat gl. in c. praeter, ver. si d. ageribus, & in verb. per manus, ubi, vel dic. 32. dist. Deinde in hanc partem adduci solet S. Thom. in 4. sent. dist. 17. q. 3. ar. 3. quae 1. ad secundum, & dist. 19. quae 1. artic. 2. ad tertium, & 3. part. qu. 82. ar. 7. ad secundum. Et eam expresse probat atque defendit Ioan. a Medina in tract. 2. de Poenitentia, cap. 2. cui debeat fieri confessio, ver. ad id, & esse communem Theologorum sententiam fatetur Melch. Can. ubi supra, pag. 31. colum. 1. in vers. si quis communem sequi velit, & praeterea Victor, ubi supra. Eandem Canonice probant in dist. cap. non est verus de sponsalibus, ubi Praeposit. n. 10. circa finem cessatur, glossam contrariam ibi, iam supra pro priori parte citatam, communiter reprobari, sequentibus hanc secundam, & Nauar. in c. in prin. in prin. m. 87. de poenitentia, dist. 6. & iterum in Manual. Latina, cap. 26. num. 26. dicens glossam contrariam communiter reprobari, & gl. dist. cap. praeter, esse communiter approbatam. Hanc etiam sequitur Cordub. in suis ar. de casus de contentia, quae 18. in 2. punct. in 1. dicto, in vers. Tambiendigo.

Quid tamen tenendum in re hac admodum difficili? Ego profecto (sub aliorum rectius sententium censura) existimo distinguendum inter excommunicatum denuntiatum, vel omnino notorium clericum percussorem, (nam de non denunciato videt de occulto, non est dubium, quin vitandus non sit, ut supra non semel admonimus,) & haereticum: schismaticum, & alios omnino praecisos, in priori etenim specie, nempe in excommunicato denunciato, vel notorio omnino Clerici percussore, veriore & certissimam atque tenendam existimo priorem sententiam, ut is in articulo mortis, alio legitimo deficiente ministro, possit audire poenitentem iam mortiturum, ipsimque absolvi, atque proinde tam confisus quam absolutio valida sit, & non iteranda, per omnia supra adducta pro hac parte, quod in hoc casu bene concludunt, praecipue praefati decreti Conc. Trid. c. 14. c. 7. ubi universaliter loquitur, nullum excipiendo: quilibet enim sacerdos habet auctoritatem iure divino absolventi in mortis articulo constitutum, secundum probabilioram sententiam: nec enim est dare causam, quare fidelis in articulo mortis praesente sacerdote Catholico, quamvis excommunicato & denunciato, prius Sacramento necessa-

fario ad salutem iure divino: nec esset minus intolerabile prohibere absolutionem in articulo mortis hoc casu, quam reservare casus: hoc autem est contra determinationem Ecclesiae: & illud non est tolerandum, praesertim cum communiter homines illo tempore habeant attritionem. Praeterea sicut Sacramento Baptismi est necessarium ad salutem, ita & poenitentiae Sacramentum est necessarium, non solum necessitate praecipri, sed etiam necessitate medij: Ergo sicut illud potest ab excommunicato recipi, ut est praedicta & hoc, & ita ultra supra allegatos hanc sententiam probavit Nauar. in Manual. Lat. c. 27. n. 271. ex supra dicto. Concil. Trid. & quia probabiliter credi potest, quam matrem Ecclesiam non auferre excommunicato huiusmodi, nec suspendente iurisdictionem quoad mortis articulum tempore quamvis ante praedict. Concil. communis contra tenuerit, quam ipse Nauar. quoque, imminet tamen praed. Concilij sequutus fuit, cap. 26. num. 26. in d. Manual. Atque idem t esse omnino existimo fortiori ratione in haeretico ante declarationem vel condemnationem Ecclesiae, si iudicis competentis, quandoquidem hunc etiam extra articulum extreme necessitatis, supra resoluimus non esse vitandum: In quibus t mihi placet sententia Magistri Palat. ubi supra aduersus Sylvest. non solum nempe validam esse confessionem, absolutionemque Sacramentalem a praed. praesatis, sed imo teneri sic in mortis articulo constitutum confiteri eidem, alio non impedito deficiente, & quod ipse minister sic administrando non peccet, si tamen respiciat, & animo discernat iam Ecclesiae parere mandatis, ut excommunicationem excutiat a se ipso. Addit t praeterea hoc esse speciale in duobus praenotatis Sacramentis, propter eorum necessitatem, secus vero in ceteris, ut tenuit prius gl. in d. non est vobis de sponsalibus. Articulus autem mortis in proposito quis dicatur, videndi sunt Synell. verb. confessor, 1. §. sexto, Nauar. in Manual. cap. 27. num. 371. Cordub. in suo tractatu de casus de conciencia, quae 18. in 4. dicto aduersus Dominic. a Soto in quarto, distinct. 28. qu. 4. artic. 4.

In secunda t specie, nempe in haeretico, schismatico & similibus omnino ab Ecclesia praecisis & declaratis, existimo veritatem esse & tenendam communem sententiam negativam supra positam, ut eidem minime licitum sit, confiteri, nec ab eis absolvi praefata valida existat, sed potius nulla: tum ex fundamentis supra pro hac eadem parte adductis: tum etiam quia huiusmodi omnino praecisi ab Ecclesia, de quibus est praesens sermo, nullam habent iurisdictionem, quia extincta est, quam ante condemnationem habebant: tum praeterea propter maximum periculum, ne poenitentem haereticum coingunt: quia licet aliquod ita fortis mente esse possit, & sibi talis videatur, ut hoc enitet, plerumque tamen ut plurimum in huiusmodi articulo mortis constitutum, cum in extremis laborat, non ita cauti esse possunt, ut omnia attente circumspectant, sicque veneno haeretici, saltem latentis, infici poterunt. Praeterea t cum dicitur scriptura, Qui amat periculum peribit in illo, Eccles. c. 3. & ad audientiam de homic. c. 2. inueniunt de sponsal. exponens namque se periculo probabilis peccandi, peccat, & tale quidem peccatum, quale periculum est, ut probat S. Thom. d. quolib. 3. ar. 13. Nauar. in c. qualitas, n. 18. de poenit. dist. 5. non licebit etiam in articulo mortis Sacerdoti haeretico confiteri, praesertim quod maxime timendum sit ab haeretico & apostata, quod intentionem non habeat legitimam absolventi: recte igitur communis sententia prohibet Sacramentum poenitentiae ab haeretico, & schismatico esse recipiendum: quod etiam, quamvis dubius, probare videtur Dominicus a Soto libro quarto, sententiarum distinct. 18. quae 4. artic. 4. pag. 817. in 1. & 2. column.

Quod si exquiris rationem differentiae inter Sacerdotem excommunicatum, vel notorium omnino Clerici percussorem ex una parte, haereticum condemnationem t vel apostatam, vel schismaticum ex altera, ea in promptu est: ille namque quamvis suspensionem habeat iurisdictionem propter excommunicationem, membrum tamen Ecclesiae est per fidem in formem, quamvis maneat excommunicatione ab Ecclesia communione segregatus sit, ut late probat D. Covarr. in dist. cap. alma mater, in initio 1. part. n. 6. At vero haereticus, apostata, & schismaticus non solum vsu iurisdictionis suspensus sunt, verum etiam iurisdictionem eradica fide funditus amiserunt, cum non sint membra Ecclesiae nec fidem habeant: quandoquidem fidem Catholicam, quam professi fuerant, violant atque susceperam per apostasiam deseruerunt: ergo si alius inueniri nequeat Sacerdos in articulo mortis, perinde erit tunc iudicandum, ac si nullus esset, & moriturus contritionem peccatorum quam magnam possit, habere intendat.

Et quod haereticus vere de Ecclesia non sit, probatur primo, quia haeresis divisionem significat: ideoque dicuntur haeretici: quia diuisi sunt ab Ecclesia. Secundo t ex D. Matth. ubi dicitur, Ecce ego mitto ad vos in vestra lingua Ethnicus & Publicanus: Ergo sicut Ethnicus non est in Ecclesia, ita neque haereticus. Tertio, quia ut inquit Apostolus, una fides, una baptisma: haereticus igitur, qui non manet in unitate fidei, non est in Ecclesia Dei. Sed, & aliis pluribus auctoritatibus id comprobatur D. Siman. de instr. Cathol. tit. 2. n. 42. Accedit praeterea quod t maiores nostri in 4. Concil. Tolet. dixerunt, Non potest erga homines esse fidelis, qui Deo exstitit infidelis: quamobrem iure laudatur Theodor. Afer, qui cum Diaconum haberet orthodoxo a se admodum dilectum, & in Ariam non conuersus esset, ut eidem Theodorico faueret, gladio cum interiret, dicens: Si Deo fidem sinceram non seruasti, quomodo mihi, qui homo sum, conscientiam sanam praestabis: ut referunt Theodor. lib. secund. historie Tripart. c. 22. Niceph. lib. 16. hist. Eccles. 3. Zonar. tom. 35. Annal. in imperio Anast. D. Simanc. de instr. Cathol. tit. 46. n. 60. Ergo verisimiliter timendum est, quod si moriens illi confiteatur, intentionem non habeat legitimam absolventi: quinimo maxime verendum, quod virus in poenitentem euomat: quare merito, quod etiam in extrema necessitate non liceat confiteri haeretico, qui quidem per propriam culpam ab Ecclesia vitate diuisus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim haereticus est, ut in c. sane, 19. qu. 7. ut praeter supra dict. probauit etiam in nostra specie Nauar. in c. 1. §. laboret, n. 2. & 7. de poenit. distinct. 6. ubi num. 8. idem existimat in schismatico illo, qui t putat Ecclesiam alibi esse vel esse posse, quam penes Petri successorem, is enim ha

Ex superiorib. iam satis perspicue deducitur intellectus ad text. in c. ad probandum, de sententia & re iudic. ubi probatur, quod sententia lata à iudice publicè excommunicato, est nulla: idem probat text. in c. exceptionem, ad fin. de except. Et quamvis in d. c. ad probandum, dicatur, sententiam esse infirmam atque cassandam, sicque innuatur esse validam: gl. tamen ibi, in verb. cast. 74. sara, intelligit, quod id est cassa & irrita nuntiata: est igitur nulla ipso iure sententia lata à iudice publicè excommunicato, ut ibi resoluit DD. & late probat plures ita tenentes allegans Sebast. Vatant. in tract. null. in rubr. de null. sent. ex defectu iurisdict. ordinar. numer. 137. p. 225. & sequent. & iterum in rubric. de nullitat. sentent. ex defectu iurisdict. deleg. m. 61. pag. 287. Quod si nedum procedit in sententia iudicis delegati publicè excommunicati, de quo loquitur d. c. ad probandum, sed etiam iudicis ordinarij eodem modo excommunicati, ut probatur in dict. capit. exceptionem, in fine, quod generaliter loquitur, estque magis communis sententia secundum Ioannem Orosc. in l. & quia, numer. 47. ff. de iurisdict. omnium iudicum, dicentem, quod decisio Rotæ 24. in antiquis, quæ contrarium probat, non est recepta. Idem tenet atque proficitur Antonius de Padilla in l. 1. numer. 52. C. de iuris & facti ignorantia.

76. Hæc namque & omnia intelligenda sunt hodie procedere, quando huiusmodi iudex, qui protulit sententiam, erat nominatus excommunicatus & denunciatus, vel notorius omnino Clerici percussor; Hi namque excommunicati in præfatis duobus casibus sunt, qui iuxta formam atque tenorem Concilij Constantiens. vñ Ecclesiæ recepti, præcipiuntur vitari, non vero ceteri, siue generaliter vel simpliciter excommunicati, siue nominati tantum, si non sint publicati vel denunciati, vel etiam notorius excommunicatus, præter notorium omnino Clerici percussorem: hos namque vltimos vitare non tenemur, vnde sunt tolerati ab Ecclesiâ, suoque officio vitæ possunt, & valida erunt gesta per eos ratione publicæ utilitatis, arg. l. Barbarius Philippus, ff. de offic. pætor. Et ita in terminis, quamvis non allegent dict. Conc. Constant. tenent, & probat Felin. in c. Rodulph. n. 39. de rescript. & in c. si in fine, de except. & in dict. cap. ad probandum, col. 3. vers. adde etiam, n. 5. & Decius conf. 5. 22. in causa electionis n. 13. eosque referens Vant. ubi supra in dict. rubr. de nullit. sentent. ex defectu iurisdict. delegat. numer. 63. & Magill. Palat. in 4. sentent. distinct. 18. 77. dist. 4. in prin. vers. porro pag. 347. colum. 2. ubi quod tunc dicitur nominati declaratus, quando in Parochia excommunicati publicatur illum esse excommunicatum, vel in concione publica, vel à paroco publice euulgatur coram plebe illum esse excommunicatum, vel à Notario Episcopi, vel aliis: quæ omnia ex supra late adductis comprobantur. Vnde & glo. dict. cap. exceptionem, verb. publicè, dicens, publicè latam intelligi sententiam excommunicationis, si iudex eam tulit in loco ubi publicè indicare consuevit, presentibus officialibus suis, & paribus, vel altera absente per contumaciam, hodie non procedit, nec talis publicatio sufficit, cum ipsa debeat fieri in Ecclesiâ, denunciatio illum esse publicè excommunicatum, ut supra cum Cof. & aliis resoluitimus.

79. Iudex igitur occulte excommunicatus his modis, quibus supra à nominati & publicè excommunicato distinctissimus, bene poterit suo officio vitæ validaque erunt ab ipso gesta pronuntiata, fauore iuris publici, publicæque utilitatis, ut supra aduertimus: eum enim toleratus sit ab Ecclesiâ, & communiter reputetur ab omnibus pro non excommunicato, non debemus eum vitare, ut in d. l. Barbarius Philippus, & in terminis probat gl. & doct. in d. c. exceptionem, & in d. c. ad probandum, & Sylu. late in sua summa, verb. excommunicatio, n. 3. 4. & 5. estque communis opinio, ut cum Richard. in 4. sent. distinct. 18. art. 7.

71. in respons. ad secundum, & alii reseruar. Victoria in sua summa, vñ de excom. q. 16. in vers. occulte autem excommunicatio, Selua in tract. beneficij 4. part. quæst. 4. numer. 30. volum. 1. 5. tract. diuers. doct. fol. 54. quam late probat Alf. à Cast. lib. 2. de potest. leg. penal. 15. & vltimo in vers. alterum, quod circa occulte excommunicatos, col. 1920. & sequent. ubi ampliat, etiam si postea manifestetur illum fuisse excommunicatum quando illud fecit: & qui inde etiam probat cum Innoc. in c. 1. de schismat. aduers. glo. in cap. ab excommunicato, q. 1. quod recipiens ordines sacros ab occulte excommunicato vel ab hæretico, si ab Ecclesiâ erat toleratus, non solum recipit Sacramentum, sed Sacramenti executionem, vnde etiam postquam sibi id constitit, poterit actus illius ordinis exercere absque dispensatione: quamvis contrarium, & sic cum gl. in d. c. ab excommunicato, tenet Petr. de Palu. & eum referens Beat. Ant. in tract. de excommunicato, c. 76. n. 23. vol. 16. tract. diuers. doct. fol. 225.

82. Quæ tamen sententia Ricardi & aliorum, ut indistinctè & generaliter omnes actus ab occulte excommunicato gesti, siue sint ciuiles, siue spirituales, sint validi, magis placet Castro ubi supra colum. 1922. quam distinctionem Innoc. & Abb. in cap. veritate, de dolo & contum. tenentiam, omnes actus occulte excommunicati valere, si non sint spirituales, secus si sint spirituales, vel electio, quam plures referens sequitur Selu. ubi supra numer. 33. Sed nihilominus prædicta communis sententia Ricardi & aliorum verior videtur & tenenda, præmaximè attentis prædictis Concilijs Constantiens. & Basili. in verb. sup. citatis.

Ex quibus tamen inferretur ad decimum questionis 82. difficultis & in iure controuersa: An scilicet iudex occulte excommunicatus, ac proinde toleratus ab Ecclesiâ, ut in exemplis supra factis, possit alterum excommunicare, & an sententia excommunicationis, vel alia ab eo lata, sit valida? glo. etenim in summa 24. qu. 1. negatiuam sententiam probat, & glo. in cap. infamis glo. fin. 3. q. 7. idem voluit, item Anchar. & Francus in cap. pia, colum. 3. de except. Anton. & Imol. in c. iustitiam, de rescript. quos & alios referens eam magis communem reseruat Doct. Couart. in dict. cap. alma mater, 1. part. relect. §. 11. numer. 4. de sentent. excomm. lib. 6. quamvis ipse contrarium probet, ut infra dicemus. Eandem communem sequitur simpliciter Jacob. de Lign. in tract. de censur. Ecclesiast. §. 22. n. 4. in fine, volum. 16. tract. diu. doct. fol. 240. Probatur etiam Sylu. in summa verb. excommunicatio, 1. numer. 6. circa finem, & F. Ioseph. Angles in suis floribus Theolog. quæst. titul. de excomm. art. 4. de his qui possunt excommunicare, 2. concl. pag. 49.

Verum contraria sententia, & sic affirmatiua, verior est procul dubio, & tenenda, nempe, quod quandiu quis ignoratur esse excommunicatus, excommunicatio seu alia sententia eius, & alij actus tenent ex supradictis, circa intellectum d. c. ad probandum, de re iudic. & præterea, quia cum hæc sint de iure positio, non censetur Ecclesiâ iudices vñ iurisdictiois priuare, quousque constet esse excommunicatos; & hoc propter bonum commune; Nam alias actus latent excommunicatorum irriti essent detecta excommunicatione, multique de statu suo dubitarent, & hæc de causa Concil. Const. supra citatum ad subueniendum conscientis timoratis fidelium statuit, ut excommunicati, exceptis illis duobus speciebus eorum, possent Sacramenta conferre, nonque esse vitandos in diuini nec extra. Præterea, quia dignitas videtur excommunicati, non persona, arg. d. l. Barbarius, & huius sententia videtur esse Diuus Thom. in 4. dist. 18. q. 2. art. 2. ad 3. cum afferit, excommunicatum non posse excommunicare, quia priuatur iurisdictiois vñ: Ergo eum habet eum vñ, prout excommunicatus occultus poterit excommunicare. Eodem modo

modo intelligendus est text. in cap. audiuimus, 2. q. 1. ubi expressè probatur, quod excommunicatus non potest excommunicare, in eo nempe excommunicato, qui suspensam habet iurisditionem, scilicet quia publicè excommunicatus est, ut in dict. cap. ad probandum, hodie denunciatus, vel notorius omnino Clerici percussor, ut prædiximus.

83. Hinc hæc, & quod Episcopus publicè excommunicatus non poterit iudicare aliquem instituire, quia ille etiam est actus iurisditionis: si tamen postquam eum instituit, excommunicatus non cessat institutio, ut docet Soto in 4. dist. 22. q. 2. art. 1. p. 955. col. 1. ad fin. & col. seq. qui hoc vltimum aliquo iuris adminiculo non probat: quinimo verum non videtur & contrarij tenet gl. in c. 1. verb. ipsius, de offic. vicarij, l. 6. ne quod si Episcopus est excommunicatus, nec ipse nec ipsius officialis de causa cognoscant, sed quod adiri debet Papa, ut prouideat: cuius rei causa est ratio secundum gl. præfatam, quia Episcopi & sui officialis idem est consistorium, ut in c. non putamus, de consuet. in 6. ideo merito ut suspensa iurisditione Episcopi propter excommunicationem ipsius, suspensa quoque sit iurisdictio sui officialis, qui eam accipit ab eodem, quauis ipse officialis non sit excommunicatus, argum. text. in d. c. 1. Quo fit, ut diuersum sit dicendum in delegato, Nam ipsius iurisdictio delegata, siue in totum, siue pro parte sibi sit commissa non suspenditur propter excommunicationem delegantis, cum non sit virtusque idem consistorium, & quia delegante excommunicato, non appellatur ad eum à subdelegato, sed ad Superiorem, hoc est ad primum delegantem, ut in c. si is cui, de offic. deleg. in 6. & in terminis ita tenet gl. in c. si is cui, ibi, Quid si excommunicatur, & ibi Innoc. circa si. & Abb. n. 8. præd. differentiam inter officialem Episcopi, Episcopo excommunicato, ut virtusque sit suspensa iurisdictio, & delegatum delegante excommunicato, ut possit procedere in causa re non intergra, expressè probant, & præterea Marant. de ordin. iud. 4. p. pr. in 1. dist. iudiciorum n. 70. fol. 136. Et tamen delegato, quod non reuocetur officium ipsius per excommunicationem delegantis, cum Innoc. ubi supra, tenet expressè Barr. in l. more, nu. 6. ff. de iurisdict. omn. iudic. quem ibi sequuntur omnes communiter Doct. ut affirmant Curt. Iun. ibi n. 89. & Io. Orosc. n. 39. in l. & quia ff. eod. tit. Et in Vicario Episcopi, ipso Episcopo excommunicato, ut impediatur de causis cognoscere tenet etiam expressè Roman. sing. 626. per text. in d. c. 1. de offic. vicarij, lib. 6. vbi officiali Episcopi excommunicato, gesta per vicarios, in fide Officialis, quibus eo tantum iurisditionem receperunt, non tenent: Nam sicut repellitur iudex, ita etiam Officialis eius repelluntur.

85. Quæ ratio, si potestas vel capitaneus alicuius ciuitatis sit excommunicatus, eorum iudices impediuntur de causis cognoscere, per d. c. 1. secundum Rom. ubi supra, & Dec. in c. intelleximus, in 1. notab. de iudic. Orosc. ubi supra numer. 44. post Purpurat. ibidem col. fin. quem reseruat. Rectè igitur ex supradictis probatur, quod Episcopo excommunicato, ipsi vicarius non potest de causis cognoscere aduersus Dominum à Sot. ubi supra, nisi ipsum saluè, intelligendo, quod ipse non tenet contrarium expressè, sed tantum dixit, quod si Episcopus, postquam instituerit iudicem, excommunicatus, non cessat institutio, quasi voluerit dicere, per excommunicationem Episcopi non extinguitur institutio vicarij antea ab eo institutus, autem hoc non contradicimus, sed affirmamus, iurisditionem huiusmodi vicarij esse suspensam per excommunicationem Episcopi, ita ut ea durante, de causis cognoscere minime possit, iuxta veriorè & magis receptam præfatam sententiam, quæ sunt diuersa.

86. Sic tamen eadem ratione, quæ Episcopus est suspensus, cessatur et in consequentiam suspectus eius Officialis, se-

undum Abb. Imol. Fel. & alios in c. insinuante, de off. deleg. sequitur Marant. de ord. iud. 6. p. in 2. vñ in d. appell. numer. 28. p. 559. & Rolan. à Valle conf. 16. nu. 8. lib. 2.

Sublata autem tamen excommunicatione Episcopi per 87. absolutionem, ipsius vicarius poterit iurisditione exercere de causisque cognoscere, sicut ante excommunicationem præd. Iudex igitur occulte excommunicatus (ut ad nostrum propositum redeamus) quia non est priuatus vñ iurisditionis, sed toleratus ab Ecclesiâ, quousque detegatur sua excommunicatio, rectè poterit excommunicare, & in terminis ita tenet & probat Palud. in 4. d. 18. q. 2. art. 3. & Ricar. ead. d. Sylu. in verb. excom. 2. in pr. Abb. in c. ab excommunicato, col. 2. n. 5. de rescript. idè Abb. & Fel. in d. c. ad probandum p. 1. ubi alios citat, etiam Fel. in c. si vere, de sent. excommuni. Nauart. in Manual. l. n. 27. n. 7. ubi ampliat, etiam si excommunicatus excommunicatione ferat in fauorem eius, qui sit eum excommunicatum, D. Couart. ubi supra, d. n. 4. ad probandum: eandem sequitur, & communem proficitur Selua ubi supra n. 32. Eiusdem sententiæ est Victoria in sua summa, vñ de excomm. q. 16. quauis credat, quod per talem sententiam non priuatur excommunicatus iurisdictio, idque confirmare vult ex Concil. Constant. dum probat, illam indulgentiam non prodesse ipsi excommunicato: Ergo cum priuare iurisdictiois non debet releuari sustentem ipsius excommunicatus, non debet releuari sustentem ipsius excommunicatus, quæ Deus præter membris suis Ecclesiæ: Nam bene priuatur eum orationibus publicis, Missa & Officio Diuino: hoc autem vltimum ipsius Victoria assertum verum non credo, quia si præd. excommunicatus occultus, excommunicatione ab Ecclesiâ, potest excommunicare, quomodo iurisdictiois, siue sententia excommunicationis, valida est & operari debet omnes suos effectus, quandoquidem huiusmodi excommunicatus iudex habet vñ iurisditionis, ut est prædictum. Neque Victoria fundamentum aduersus hanc sententiam aliquid probat: Nam quod excommunicatio illa lata ab excommunicato tolerato sit valida, non est propter eius bonum, nec ad auctoritatem illius pertinet, sed propter bonum Ecclesiæ, & publicam utilitatem, quibus sic expedit.

Occulte etiam tamen excommunicatus licite (saltem vade) poterit alteri facultatem concedere ad audiendas confessiones: publicè autem excommunicatus minime, secundum Victo. ubi supra, quod verum esse existimo.

Vltimo tamen ex superiorib. inferitur resolutio ad intellectum text. in c. pastoralis, §. verum, in fin. de appell. vbi expresse probatur, quod excommunicatus non lucratur fructus sui beneficij vel præbende, dum excommunicatus existit, licet à sententia excommunicationis appellauerit: Nam ut inquit text. illi prouentus Ecclesiastici merito subtrahuntur, cui Ecclesiâ communio denegatur: qui text. est mente tenendus, quia non est alibi ita expressus ad hoc, & ibi id notant Abb. & communiter Doct. gl. in c. præter, 32. d. Fel. in c. Apostolica, col. 5. de except. Ripa in c. 1. col. 12. vers. 8. notab. de iud. Io. And. in tract. de fructib. p. 161. sub rub. Maquod excommunicatus fructibus sui beneficij priuatur, Marant. de ord. iud. q. 3. p. 6. part. prin. n. 168. de c. Rota 8. de sent. excom. in antiquis. Et ita fuit conclusum in Rota de sent. excom. in antiquis. Et ita fuit conclusum in Rota de arona, ut refert Iac. Put. l. 1. de c. 80. fol. 95. Lancl. de arona, 2. p. c. 12. limit. 22. n. 1. & seq. Quia tamen inimicus Dei & Ecclesiæ, non debet de patrimonio Iesu Christi viuere, secundum Bal. in c. 1. col. 3. in 2. lect. de iud. arg. c. commissus, de elect. l. 6. refert & sequitur Rebus, in praxi benef. in forma & declaratione noue prouisi in verbo, neque absolventes & c. n. 18. p. 210. Et tamen quod excommunicatus durante excommunicatione non faciat fructus beneficij suos, & si quos percipit, teneatur ad eorum restitutionem, tradit ex d. c. pastor. §. verum, plures allegans Did. Perez in l. 1. s. 1. 8. ord. fol. 178. vol. 1. in vers. nihilominus durante ex-

communicatione. Idem probat Paul. Borgal. in tract. de irregularit. c. 6. part. in it. quod sint effectus excommunicati. n. 9. & seq. p. 336. & in it. an excommunicatus ab uno Episcopo, perdat fructus beneficii in aliena diocesi constituti, statim in princ. pag. 337. probat etiam eos perdere. Ad hoc enim ut hac decisa locum habeat, non requiritur ut præd. excommunicatus sit etiam denunciatus: tum cum per ipsam denunciationem amplius non ligetur, ut inquit idem text. ibidem: tum etiam per D. Concil. Basiliens. in finalib. verbis, ibi. Per hoc tamen huiusmodi excommunicatos, suspensos, interdictos, seu prohibitos non intendit in aliquo releuare, nec eis quomodolibet suffragari: Nam cum hac acquisitio fructuum de qua agimus, si permilla foret, esset in fauorem ipsius excommunicati, & non aliorum, merito quod illa priuatur per solam excommunicationem ante denunciationem.

94 Quod primo procedit & ampliatur, ut excommunicatus amittat ipso iure præd. fructus, etiam absque eo quod in sententia hoc exprimat, ut constat ex dict. §. verum, in sui generalitate, quia licet glo. ibi ver. subrahantur, aliud teneat, cum qua transeunt Doct. & que ad tempora Io. Andree, exclusiue, communiter tamē doct. postea tenent, quod prædixi, aduersus D. glo. nempe non requiri quod hoc in sententia exprimat, ut tenet Hostiens. in summa de sententia excommunicationis, in §. quis sit eius effectus in ver. item quod nullum, n. 11. Specul. in tit. de suspens. & interdict. in fine, ubi refert. Idem tenet Vincen. in c. quatuor, de Simon. & Host. ubi sup. Eandem sententiam aduersus gl. præfatam probatur Anton. de Butrio, col. 10. & Abb. in dict. §. verum, n. 17. per tex. ibi, quem recte in hoc expendit, & ibi additio: sequitur etiam Imol. lib. 1. Philipp. Francus super eadem gl. Decius n. 9. & inquit Ripa in cap. 1. num. 17. de iudic. quod communis conclusio est, ut excommunicatus sit priuatus fructu, ipso facto: quam etiam sequitur Maran. de ordine iudic. 6. parte princ. in rubrica de appellat. n. 68. fortius & priuatur excommunicatus distributionibus quotidianis, secundum Imol. & Franc. ubi sup. & Petram Duennas in regula 42. fallentia 8. & Didac. Perez ubi supra, col. 2. in 4. conclusione.

95 Secundo & præd. conclusio, qua habet, ut excommunicatus fructus & distributiones quotidianas sui beneficii vel præbende non habeat tempore quo est excommunicatus, adeo procedit, ut quamuis Clerico depositus, & suspensus à beneficio propter crimen, ex redditibus beneficii alimenta sint ministranda, ne cogatur mendicare in opprobrium ordinis Clericalis: excommunicatus tamen nihil ex redditibus Ecclesie datur etiam si is egenus & pauper sit, ut probat gl. in d. §. verbi, in verb. subrahuntur, per tota. præcipue in fine, & ibi omnes Doct. & est receptum secundum Natana. in Manual. Latine. cap. 25. n. 124. sequitur Didac. Perez ubi supra, & F. Lud. Lop. in suo infrascripto consilio 2. par. c. 97. in princ. & cum ea transeunt omnes, secundum Borgal. ubi sup. n. 13. gl. etiam in cap. cum Victorienf. de elect. in cap. si debeat, 50. dist. in verb. & sui. Dominicus in cap. præter hæc 32. dist. in fin. Abb. in c. Apostolica, col. 3. num. 4. de excep. & ibi Felin. num. 9. Etque receptissimum omnium consensu secundum Conar. lib. 3. variarum res. fol. c. 13. nu. 8. in vers. duodecim, ibi. Adeo sine, ubi etiam idem in eoque alii & solemniter depositus sit, & excommunicatus militiæ Sacerdotali: Nam huic minime exhibenda sunt alimenta ex redditibus Ecclesiasticis, sicut nec excommunicato, auctore Felin. in cap. ex parte, de accusationib. num. 1. Communis igitur sententia prædixit, ea concedens depositis, procedit & loquitur in depositis verbaliter per sententiam: Icus si actualiter depositus sit, per supra dicta, & ita tenet Imol. post alios in c. ad supplicationem, 2. col. de remon. Felin. d. c. Apostolica num. 11.

Ratio autem differentie inter Clericum depositum

vel suspensum, & excommunicatum, quare illi alimenta sint præstanda ex redditibus Ecclesiasticis, huic vero minime, ea est, quia depositus non habet facultatem, nec in sua manu est, ut de depositione liberetur, idēque merito ut idem in hoc subueniatur excommunicatus autem habet in manu sua, ut absolute comparando respiciens à sua contumacia, cauendo itare mandatis Ecclesie, vel satisfaciendo eum possit, ut in c. ex parte, d. 1. de verborum significatione, & ubi satisfacere non potuerit per inopiam, liberabitur ab excommunicatione gaudere volens beneficio: tex. in c. Odoard. miles, & ibi communiter Doct. de solutionibus. Quod si illo omittat uti propter pudorem, sibi imputet, & sic merito alimenta denegantur eidem ex prædictis fructibus & redditibus Ecclesiasticis, quos ratione excommunicationis ipsius tempore iuste amittit, atque à iure ei subrahuntur: ita Abb. & ceteri Doct. ubi supra.

Ex quibus primo inferitur, quod si quis sit suspensus propter contumaciam, à qua potest respicere, & non respicit, eidem etiam sic excommunicato eadem ratione alimenta exhiberi non debeat ex redditibus Ecclesiasticis: ita Abbas in dict. §. verum, num. 17. & ibi Francus, super gl. final. & Decius n. 9. Nauar. & Ludouicus Lopez ubi supra. Idem esset, ubi suspensus ob crimen, viuere possit de patrimonio suo vel propria industria, quia tunc nihil habebit de Ecclesiasticis beneficio, secundum Baldum in dict. cap. cum Victorienf. post medium, per nota in dict. c. si deas, 50. dist. & in l. si maritus, ff. soluto matrimonio, sequitur Felin. in d. c. Apostolica, c. 10.

Secundo infero, quod si excommunicatus esset impeditus ex aliqua iusta causa, ut non possit absoluteionem petere (adde tu, vel obtrine, etiam si eam petat) ut si in longinquis partibus adsit, qui eum absolute debet ac potest, ipse tamen excommunicatus faciat quod in se est pro illa absoluteionem obtinenda, sicque non sit in mora, esset sibi prouidendum hoc casu particulari alimentis ex redditibus Ecclesiasticis, sicut suspensus eadem supra dicta ratione: ita in terminis fertur tenore Ioan. de Lign. in Clement. ubi hi qui diuini, §. 1. qu. 20. de atate & qualitate, & ibi Cardinal. idem vult num. 20. & expresse tenet, & probat Decius in dict. §. verum, num. 9. Felinus in dict. cap. Apostolica, num. 10. ubi alios allegat: sequitur etiam Syluester, in summa, verb. Clericus, 4. num. 17. & Bentus Antonius Archiepiscopus Florentin. in tractatu de excommunicatis, cap. 76. num. 16. volum. 1. 6. tractat. diuers. Doct. fol. 223. ubi in idem citat Petr. de Palud. in quarto sentent. Sequitur etiam Greg. Lopez in l. 31. tit. 9. part. 1. in gl. Las rentas del beneficio, ad finem, Nauar. & Ludou. Lop. ubi supra.

Tertio deducitur, quod in casu extremae necessitatis, ne fame pereat excommunicatus, debet eidem subueniri ex fructibus beneficii: ita gloss. sæpe citata in dict. §. verum, verb. subrahantur, & ibi omnes Doct. secundum Decium ibidem dict. n. 9. Gregorium Lopez in l. 31. tit. 9. part. 1. in gloss. Las rentas del beneficio, quod posse moderari affirmat Paulus Borgal. ubi supra, num. 13. nisi ex tali confidencia excommunicatus malignaretur, quia tunc vilis esurienti panis tollitur, ut ibi per eum.

Ex prædictis & omnibus iam deducitur regula verissima & communiter approbata: Quod iuste excommunicatus, etiam ante denunciationem non licetur, fructus, redditus, nec distributiones quotidianas sui beneficii vel præbende, ut in d. c. pastoralis, §. verum, ubi gl. fin. circa finem, ibi. Si sint iuste excommunicatus, & c. que est communiter recepta, ut testatur D. Conar. ubi supra, sequitur etiam Gigas de pension. quæst. 64. num. 1. & 9. volum. 15. tract. diuers. Doct. fol. 212. est communis, ut testatur Didac. Perez ubi supra, archiepiscopus, in vers. iuste excommunicatus

104 munitus, ubi quod cessante excommunicatione, eos non recuperabit: sequitur etiam Borgal. ubi supra, & approbat in dict. l. 3. tit. 9. part. 1. ubi inquit lex: Oro si pusu per pena al Clerigo que fuisse de conuincido con de recho que no pudiese demandar: las rentas del beneficio que denia auer por aquel tiempo en que lo fue, nin pudiese ganarlo erro de nuevo: facit optimus tex. in l. cum allegatis, c. de remilit. lib. 10. ubi Gordianus scripsit, desertorem militiæ, quamuis à Principe restitutus fuerit, stipendia tamen eius temporis, quo in desertione fuit, exigere non posse: Imo & ut asserit Sanctus Thomas 2. 2. q. 31. art. 1. excommunicatis & Republica hostibus sunt beneficia subrahenda, in quantum propter hoc accretur à culpa, quem refert & sequitur Greg. Lop. ubi supra.

105 Fructus & autem præbende durante excommunicatione vel suspensione contingentes, in utilitatem Ecclesie conuertuntur, & ut inquit Borgal. ubi supra, n. 18. applicantur sacerdoti, qui medio tempore seruiat, ne Ecclesia debitis fraudetur officii distributiones vero quotidianæ præsentibus accrescant, iuxta glossam in Clement. 2. verbo suspensus de vita & honest. cleric. & in Clement. ubi hi qui de atate, & quali. verb. clemens, sequitur Felin. alios referens in d. c. cap. Apostolica, n. 12. de exceptionib. Decius in dict. §. verum, num. 9. post Præposit. ubi, Etque communiter & probata distinctio hæc secund. Conar. ubi supra dict. lib. 3. var. res. fol. c. 13. n. 7. ubi recte cum aliis, quos citat, id, quod prædiximus de distributionibus, quotidianis, intelligit, & ubi statuto vel consuetudine Ecclesie certa quantitas est distribuenda inter eos, qui horis Canonicis diuinis officii præsentibus fuerint, Tunc enim pars, quæ absentibus ob præsentiam deberetur, potius præbendis competit iure non detestendi quam accrescendi: quod hodie probatur c. 3. de reform. sess. 21. Concilij Trident. Nec obstat eidem aliud cap. 3. de reform. sess. 22. eiusdem Concilij, dum ibi probatur, fabrica Ecclesie, aut alteri pio loco pariem amissam distributionum quotidianarum applicari: loquitur namque expresse in distributionibus quotidianis, quas præsentibus obtinent; sed quia competens sibi seruium quolibet die statuto non impluerint, amittunt illius dici distributionem, ideo merito in penam contumaciæ applicatur illa pars fabricæ Ecclesie, vel alteri pio loco: at vero præd. cap. 3. de reform. sess. 21. loquitur in casu, de quo modo agimus, nempe ut pars, quæ absentibus ob præsentiam deberetur præsentibus competat, qui est detestus: secus si in Ecclesia institutum sit ut cuilibet canonico, qui præsentibus horis canonicis fuerit, detur certa ac distincta quantitas; Nam tunc portio absentis, præsentibus minime dabitur, sed apud ipsam Ecclesiam manebit, hoc siquid casu locus non est iuri accrescendi, quia præsentia certa debetur quantitas, absenti vero nulla.

Hæc tamen omnia intelligenda sunt, & procedunt, cum ex patrimonio Ecclesie, cui ministratur, dantur redditus, & quotidianæ distributiones ipsi ministris nulla facta diuisione reddituum inter ipsam Ecclesiam & capitulum. At & vero ubi patrimonio Ecclesiasticum in duas est diuina partes distinctas, quarum una ipsius Ecclesie ad eius fabricam, vestes, aliæque ei necessaria propria atque applicata sit, altera vero ad ministrorum vicium & laboris mercedem sit destinata, prout est illa, quæ cõmuniter pertinet ad mensam capitularem, tunc et in redditibus principalibus, distinctis à distributionibus, quotidianis idem erit, quod in ipsis distributionibus, quotidianis, quoties certa reddituum quantitas constituta sit atque destinata ad hoc, ut inter ipsos ministros diuidatur, nec eo casu portio absentium portiones præsentium, & personaliter ministrantium auget, & quod in præmissa distinctione diximus in Ecclesia utilitatem conuertendum, hoc casu non ad ipsam pertinet, sed verè cedit in patrimonium cõmune ipsorum ministrorum,

106 non vero ipsius Ecclesie, cū ea alteram fructum ac reddituum partem habeat ab hac distinctam; hæc vero solis ministris Ecclesie inferuentibus, atque eidem interuentibus conuenit: quare hoc casu portio absentium, siue principalium fructuum, siue distributionum quotidianarum merito præsentibus & interuentibus accrescit, si certa quædam quantitas præsentibus tantum distributa atque constituta sit: secus si cuilibet præsentibus detur definita quantitas, absentibus vero nulla, tunc n. portio absentium, quam si præsentibus fuissent, lucrarentur in mensa capitulari, remanet cum reliquis eiusdem fructibus inter omnes residentes respectiue pro suis præbendis & ratione temporis suæ residentie diuidenda: hæc est inueteratissima atque immemorabilis consuetudo obseruatissima consuetudo huius alme Ecclesie Civitatis. Iussique statuti & cõstitutionib. conformis, aliarumque plurim. huius Regni, quod et docet insignis Couar. ubi supra, qui cõtempore huius civitatis meritis illius Episcopus erat præfatus, quæ consuetudine nostræ Ecclesie nõ ignarus id scripsit, idē virtualiter nitens, quous eius expresse non meminit.

108 Mensa & enim capitalaris, reddiditque ipsius, mensa in qua inuitari ad comedendum sedent, assimilatur: sicut enim cibi appositi in hac ad edendum tantum pertinent ad sedentes ad eam, qui edere volunt, & atque inter ipsos tantum distribuuntur, non vero non venientibus, nec sedentibus, ita redditus atque fructus illius, qui ad victum & laboris mercedem Ecclesie ministrantium atque inferuentium destinati sunt, ad illos tantum pertinent, qui resident atque in eadem Ecclesia horis Canonicis diuinis officii interuent, non vero absentibus, hinc est ut portiones absentium, quæ si præsentibus forent eisdem distribuere, vel præsentibus tantum staret horis, si distributiones quotidianæ sunt, accrescant, vel si fructus principales sint (vulgo la gressa, nuncupati) in ipsa mensa capitulari remanent inter residentes distribuendi, quibus hoc competit iure non detestendi quod sit, ut præd. fructus minime absentium dici possunt, sed præsentium, hoc est, residentium, cum in id ipsum in mensa sint, ut residentibus, impartiantur: vultque ergo beneficiorum tantum caput, quantum refidet respectiue pro numero & præbendarum & residentium, augentur igitur portiones residentium iure proprio per absentium non residentium. Nam ita demum horum sunt fructus prædicti si statuto tempore reledent, vel staret horis inter sint alius serus. Ex quibus decidenda venit quæstio illa satis difficilis, & atque recisa, an pensio auctoritate Apostolica cum consensu beneficiarii reservata ac confirmata super fructibus alicuius præbende pro tempore vacationis eiusdem præbende, soluenda sit à capitulo Ecclesie fructibus illius præbende gaudente, necne, vel à suo successore, postquam eidem fuerit prouisus?

109 Nam primo videtur, capitulum ad eam solendam teneri: fructus namque, atque portiones ad illam præbendam vacantem, tempore quo vacavit pertinet, percipit, in subditio vis conuenit ex consuetudine ac vi statutorum eiusdem Ecclesie: Ergo & ad pensionem tenetur quæ super dictis fructibus constituta est. Pensio enim est onus reale, annexum finibus & beneficiis præbende, hoc est ipsi Ecclesie vel præbende, & ab illius rectore intant ipsius Ecclesie debetur, ut per Paul. de Castro in consil. 338. incipiens, quia exceptio, col. ultim. volum. 1. sequitur Felinus in d. cap. ad auentiam et. 2. de rescriptis, Collecta & enim, decima, certus est, si quis laicus, 16. q. 1. vnde est, ut non vis possessor conueniri possit, ut præteritam pensionem insolutam soluat, ut in cap. 1. de solut. Imperatores, ff. de public. & vestigal. quia beneficium transit cum onere, ut in dictis iuris, & in cap. ex literis, de pignor. & in cap. cum dilectus, de donat. Et in terminis, quod successor in beneficio teneatur ad solutionem peni onis

vt verior appareat opinio præfata glossæ, Bald. Cumanii, & Abbatis, quam Bartoli & aliorum qui contrarium probare conati sunt, secundum Didac. Couarr. lib. 3. variar. res. cap. 13. n. 8. in versic. duodecimo ad fin. quam etiam glossæ opinionem probat Didac. Perez in l. 1. tit. 5. lib. 8. ordinamenti, pagina 175. col. 1. in versic. est etiam aliud, vbi dicit, quod pro rata fructuum, cum sit onus reale, tenebitur soluere percipiens fructus non excommunicatus, cum ex fructibus beneficii quis teneatur soluere pensionem, & ratione beneficii, super quo impostum est tale onus, & sic non debet extendi ad propria bona excommunicati, quæ seorsum à beneficio possidet quocunque modo.

Quid tenendum? Ego in hac re ita distinguendum censeo, scilicet, vt opinio prima Gigantis, Bartoli, & sequacium procedat, & vera sit in Clericis iuste excommunicatis, qui præbendas obtinent in Ecclesiis Cathedralibus cum enim pensio sit imposta super fructibus & distributionibus quotidianis canonicatus, & præbendæ verbi gratia, tuncque temporis ratione excommunicationis ob non residentiam nulli sint fructus, nec distributiones quotidianæ dicti ex canonicatus, & præbendæ, consequens est, vt ipse communicatus de suo teneatur soluere pensionem. Opinio vero contraria glossæ in d. 8. damni, & sequacium procedit, & verior apparet in ceteris beneficiariis extra Cathedralis Ecclesias, qui non habent distributiones quotidianas, nec fructus suorum beneficiorum distributi sunt statim horis: in illis etenim merito, vt ex fructibus suorum beneficiorum, super quibus est pensio imposta, ipsa soluantur, ad quemcuque ipsi fructus pertineant, cum tunc existat & dicantur etiam fructus beneficiorum.

Neque primo membro distinctionis prædictæ obstat, quo culpa ipsa non fuit causa immediata, quominus excommunicatus habere fructus, sed excommunicatio ipsa, quia negari non potest, quin culpa illa dederit causam immediatam excommunicationi, ob quam excommunicatus non lucratur ipsos fructus.

Nec etiam d. capit. quia diuersitatem, in omnia sua glossa, verb. suspensus, vbi licet quis sua culpa incidit in excommunicationem vel suspensionem, non imputatur ei, quod ex illa culpa processerit, quia procedit rectè in suo casu, ex ratione expressa in textu, ibi, *A qua est suspensus sua culpa suspensus, non tamen ad ipsum capitulum ex illa culpa præbendarum erat donatio deuoluta, &c.* At in nostra specie, propter culpam & excommunicationem beneficiarij Ecclesiæ Cathedralis nulli sunt fructus, nec distributiones quotidianæ sunt super præbendæ, sed ceterarum eiusdem Ecclesiæ: Ergo ex eis solui pensio non debet, cum non sint fructus beneficii super quibus imposta est pensio.

Non obstat glossa contraria in d. 8. damni, quia ibidem à Doctores reprobat, teste Gigante vbi supra, in finalibus verbis. Vel secundo respondeo, posse procedere in secundo membro distinctionis prædictæ, non autem imprimò ex ratione differentie de qua supra, & ita censeo, saluâ etiam declaratione Sedis Apostolicæ & Dominorum de Rota.

126. Superest tamen vt aduertamus, aliud esse in onibus proprijs præbendæ vacantis, atque eidem coherentibus ex natura ipsarum; Hæc onu soluendæ quidem sunt ex fructibus, qui alias essent eiusdem præbendæ, si possessorem haberet residentem: & tamen propter eius defectum pertinent etiam iure proprio ad capitulum: quia cum hæc onera sint coætanea ipsius præbendæ, quinimò ad ea subeunda fuerit præbenda cum suo titulo instituta ab initio; vtputa, cantoria habet onus regendi chorum cantorum, incipiendique cantus ipsos, ideo substituit succentorem, qui id munus exequatur expensis suæ præbendæ, quia vt plurimum dignitas hæc

confertur personæ grati, quæ hoc onus subire nescit, ea tamen lege tacita, vt in loco alium Clericum substituat, qui onera adimpleat, aliter vero præbendæ, habent annexum ordinem Presbyteratus, vt in altari Missas cantent præbendati, aliter vero Diaconatus, vt Euangelia cantent, aliter Subdiaconatus, vt Epistolam dicant, & in Ecclesiis, vbi hic ordo seruatus non est, præcipit sacrosancti Concilii Tridentini sessio. 24. c. 2. de reformat. versic. Episcopus, vt ab Episcopo id distribuatur singulis quibusque præbendis. Hæc igitur onera quoniam necessaria sunt ad seruitijs ipsarum præbendarum atque Ecclesiarum, capitulum vacante præbendâ soluere tenebitur, quod ita demum lucratur eius fructus, si pro præbendâ inferiatur locuturo autem non potest, nisi præbendam inderit adimpleat. Ergo suis expensis facere teneatur quod pro in his terminis probauit Ioannes Copi in tractatu de fructibus, tit. 3. cap. 3. num. 3. vol. 8. tract. diuers. doct. fol. 146. vbi in causa capitula nobis, de verborum significat. vbi probatur, quod priuilegium Summi Pontificis indultum Episcopo pro relatione oneris debitorum, vt fructus beneficiorum, quæ interim in sua diocesi vacare contigerit, sibi liceat biennio retinere, comprehendit præbendas & alia beneficia, inquit Ioannes Copi, quod hoc casu, vt is onus sustineat, ad quem commodum pertinet, Episcopus vel alius, qui fructus primi, secundi, vel aliorum deinceps annorum percipitur, curare debent, vt diuina obsequia peragantur, & ministrum constituere, cui necessaria subministrant. Si hoc igitur ita est, prout verissimum esse existimo, & Ecclesiis Cathedralibus minister hic nouus creati non potest absque Summi Pontificis licentia præterquam succentore præfatus, qui consuetudine immemoriali cunctarum Ecclesiarum ad seruitijs ipsarum à Cantore substituitur, consequitur, vt cum ipsum capitulum, præbendâ vacante, pro ea inferatur fructibus percipiat, ex eidem expensis soluere teneatur illud onus adimplenti, siue is sit succentor, siue alius ex choro qui mandato capituli id faciat. Quare si inique, & contra ius expensæ siue salaria horum oneris, durante vacaturâ eiusdem præbendæ, & causata ad debita successori imponitur, atque vt ea soluat ex proprijs fructibus, cogitur. Nec consuetudine antiquâ iustificari aut colorari posse existimo, cum potius sit corruptela & violentia, & in grauè damnum ac preiudicium nouorum residentium, qui maxima paupertate primis annis laborant atque debitis premuntur; cum non gaudeant hic præbendâ grossâ primo anno residentie annalis, sed post mortem ipsorum sibi tenentur staturo antiquissimo eiusdem Ecclesiæ, auctoritate Apostolicâ nouissime roborato: & sapissime exclamauit de hoc in capitulo huius almæ Ecclesiæ, & maior pars idem asserbat, sed ex aduerso contradicebant alij, quorum pars, etsi minor, propter irurgia & contentiones vitandas, ac negligentiam eorum, quorum intererat, præualuit.

Idem esse t videtur in expensis factis in assignendis 129 edictis, & alijs pro electione faciendâ prouidentorum ad Doctores, Magistrales ac lecturales præbendas, atque ad alios cantus; Hæc namque ex fructibus, quos percipit Capitulum tempore vacantiarum earundem, qui ad eas alias pertinent, soluendæ videntur, non vero computandæ postea electis. Sed in his subfistit, quoniam fructus & distributiones, quos capitulum percipit, qui ad has præbendas vacantes pertinet, si possessores residentes haberent, iure proprio, pro suo seruicio & residentia capiunt, non vero alieno, vt est prædictum, suis ergo sumptibus non tenentur electione facere, sed præbendæ vacantis, argum. text. in c. vt præterita, de electio, & in c. cupientes, §. ad hoc, de elect. l. 6. vbi probatur, quod expensæ necessariæ, quas facit capitulum pro electione Prælati de bonis prælaturæ, debent fieri vel reddi, hoc est,

de bonis ad prælatum ipsius Ecclesiæ, de cuius electione agitur pertinentibus. Ex quo textu duplex praxis colligitur in huiusmodi expensis habendis: potest enim capitulum sede vacante de redditibus ipsius prælaturæ tantum capere, quod sufficiat pro expensis, vt innuit text. ibi, *De bonis Ecclesiæ Patriarchalis sunt totaliter*. Poterit etiam expendere capitulum de proprijs redditibus, & postea repetere ex bonis prælaturæ, puta à prælato nouiter creato: & hoc innuit text. ille in verbo *deduntur*, tenet Archid. in capit. final. 64. dist. finel. sentiunt Doctores in dict. cap. vt præterita, de electio, & ibi expressus Abb. num. 1. & præd. secunda praxi vtitur semper capitulum huius Ecclesiæ in expensis factis pro electionibus præbendarum.

Si ergo capitulum sede Episcopali vacante, deducit expensas necessarias, quas facit pro electione prælati de bonis prælaturæ, quæ sunt distincta à bonis mensæ capitularis, eodem modo expensæ, quæ sunt pro electione canonicorum dicarum præbendarum, deduci debent à bonis eandem atque computari nouiter electis in fructibus & redditibus ad eos pertinentibus quos ratione propriæ residentie suos fecerint, cum vacantibus præd. præbendis nulli fructus eidem computantur, sed ad capitulum residens iure proprio spectant, vt est prædictum, capitulum ergo suis expensis minime facere debet præfatas electiones, sed eligendum, per prædicta.

Nec obstat, quod Vincentius in dict. cap. vt præterita, tenet, quod expensæ pro electione prælati factæ vel fiendæ, debent fieri de bonis capituli, quia capitulum in eligendo exercet officium suum, & propriam utilitatem persequitur, quia punitur, si non eligat, vt in cap. pro defectu, de elect. sed expensæ tantum fiendæ pro electione iam facta promouenda, hoc est, confirmanda, debeant deduci de bonis prælaturæ, in quibus intelligit d. c. vt præterita. Pro quo etiam facit, quia ius eligendi prælatum, fuit concessum t capitulo in priuilegium, cum olim ius prouidendi spectaret ad superiorem, iuxta notata per gloss. in cap. quamquam, de elect. lib. 6. Sic etiam ius eligendi Doctorem vel magistrum in Ecclesiis cathedralibus horum regnorum ad præbendas doctores & magistrales, competit Episcopis & capitulis simul eandem, ex indulto sedis Apostolicæ eidem concessio per Sixtum IV. Summum Pontif. anno Incarnati, Dominici, 1474. Idibus Septembris, confirmato per Leon. X.

Capitulum ergo volens vt priuilegio, non debet ab alio requirere expensas, quia videtur potius eligere vtens iure suo, quam gerendo negotium alterius. Hæc namque opinio Vincentij singularis est: communiter enim Doctores ibidem indistincte tenent contrarium, imò quod omnes istæ expensæ, siue pro fienda electione prælati vel ea promouenda & confirmanda, fiant & deducantur de bonis prælaturæ, cum text. ille generaliter hoc deciderit, ibi, *Pro electionis negotio*, & ibi *Fiant totaliter vel reddantur*, & quia iure & priuilegio vtatur capitulum eligendo: attemen principaliter gerit negotium prælaturæ atque eligendorum: ergo debet repetere expensas ab ipsa prælaturæ, vt in cap. cum pro causa de procurat. officiumque capituli eidem damnosum esse non debet, vt in cap. cum expediat, de electio. lib. 6. & ita hanc sententiam probant aduersus Vincentium ibidem Compostellan. & ceteri scribentes, etque magis communis, vt testatur Abb. in proprio loco, n. 5. dicens in. 4. sibi placere hoc dictum Doctor. in dict. cap. cupientes, §. ad hoc, de electio. lib. 6. præcipue Philipp. Franc. num. 2. & Dominic. num. 3.

132. Adeo, vt deficientibus t præd. bonis capitulum sede vacante possit recipere mutuum instante necessitate, pro negotio electionis prælati, ex talique mutuo

obligatus futurus successor, iuxta gl. in d. 8. ad hoc verb. aliunde, vbi Francus n. 2. alios referens idem sequitur, addens, hoc procedere, etiam sine superioris licentia, quando de facili auctoritas eius haberi non potest, alias secus: non tamen poterunt secundum ipsum, pro negotio electionis alienari bona ad prælatum pertinentia, sed tantum fructus, & redditus.

Ergo ita & eodem modo capitulum pro electione faciendâ prædict. canonicorum expensas factas poterit iuste computare eisdem, atque à suis redditibus deducere, iuxta secundam praxim desumptam à dict. cap. vt præterita, præsertim si antiqua consuetudine hoc fuerit obseruatum, prout fit hic: Ciuitatem, consuetudini etiam in hoc, siue sit huiusmodi siue contraria, standum esse existimo.

Supradicta tamen regula communis, quæ habet, vt iuste excommunicatus non lucratur fructus, siue redditus sui beneficii, limitatur nunc primo, nisi sententia, quæ iubent absoluti, loquatur de restitutione fructuum, vt in d. l. cum allegatis, C. de re milit. l. 10. Ita tenet Felim. in d. c. Apostolic. cap. 12. de exceptionibus. Beatus Antonin. vbi supra, dicens, quod iuste excommunicatus absolutus, non ex hoc facit fructus suos, nisi cum eo super hoc circa medio tempore preceptos fuerit specialiter dispensatum: & Didac. Perez vbi supra, col. 2. in 3. conclus. vbi loquitur in sententia Papæ.

Secundo limitatur supradicta regula, in casu extremæ necessitatis, quia tunc, ne fame pereat, siue, niendum est ei debito modo ex redditibus beneficii, vt est prædictum, quia hoc in casu excommunicato potest fieri elemosina: secus vbi non est tanta necessitas, vt resoluunt præfati Doctores. Quod procedit etiam si culpa sua vel delicto in tali necessitate constitutus sit, iuxta gloss. optimam in c. factorum, l. 2. q. 2. Dec. in dict. cap. pastoralis, §. verum, de appellationibus, num. 9.

Tertio t limitatur præfata communis sententia in Clerico iniuste excommunicato, is enim non amittit fructus seu redditus sui beneficii vel præbendæ, vt bene probat text. in cap. super causa, 2. qu. 4. alias 2. quaestione 5. ibi: *Tunc dicente iniustitia sine omni controversia Presbyter, quacunque ob hoc iniuste amiserit, ac Sacerdotium accipiat & integrat beneficia, vbi gloss. verb. beneficia, expresse tenet, & ibi Dominicus gloss. etiam fin. in dict. cap. pastoralis, §. verum, in vers. sed nunquid, ibi, si iniuste potest, estque communis sententia Doctorum ibidem, secundum Couarr. vbi supra: sequitur Dicus Antonin. vbi supra ad num. 16. & Ioan. Cop. in tractat. de fructibus, cap. 5. volum. 8. tractat. diuers. doct. fol. 165. vbi inquit, nullam dubitationem esse hoc casu, si constituerit, quod iniuste excommunicatus, quin omnes fructus excommunicationis tempore percepti ei restitui debeant, tenet etiam Syluest. vbi supra, Borgal. etiam vbi supra n. 14. 15. & 16. & probatur in dict. l. Regia, ibi, *Con derecho*, à contrario sensu, per quâ ita tenet Didac. Perez vbi supra, col. 2. in 2. conclus. vbi quod probata iniustitia, debent restitui fructus iniuste excommunicato: limitat Borgal. vbi supra, n. 17. cum Raymund. nisi fuisset in mora petendæ absolutionis.*

Hos autem fructus t recuperabit tunc iniuste excommunicatus per viam iustitiæ principaliter, querendo vel super hoc agendo, non vero per viam attentatorum, quamuis à sententia excommunicationis appellauerit: ita Ant. de Butt. Imol. & Præposit. in dict. §. verum, super dictam glossam final. & ibi Francus num. 21. & Lancellorus vbi supra, num. 4. Pendente vero quaestione super iniustitia vel nullitate censuræ, forte deberent fructus conservari, quia facta absolutione, tanquam de censura non iusta, debent restitui absolutio iuxta supradicta, quod difficilissimum fieret fructibus iam consumptis: hoc autem in capitulo Ecclesiæ Cathedralis vel similibus,

cessate videtur, cum semper duret & sit soluendo, habeatque intentionem suam fundatam in dubio percipiendi fructus canonici siue alterius conbeneficiati excommunicati, eos postea restitutum, si fuerit condemnatum.

Hæc quarta limitatio ampliatur, vt + procedat non tantum in redditibus beneficij, quos iniuste excommunicatus, vel suspensus habere debet, sed etiam in distributionibus quotidianis, quas etiam percipiet, ita demum si tempore ipso excommunicationis præsens fuerit in loco, vbi beneficium habebat, etatque solitus ante excommunicationem diuinis officiis in sua Ecclesia interesse: ita Felin. in *dist. c. Apostolica*, nu. 12. de *excepti*, quem refert & sequitur D. Couar. *vbi sup.* aduersus Dominic. in *c. contumaces*, 50. *dist. c.* tenentem indistincte contrarium, nempe vt ipsi non dentur vquam excommunicato vel suspensio, etiam iniuste, quia non darentur eidem ante excommunicationem vel suspensionem, si diuinis non interesset: Cuius opinio solum procederet, in eo, qui ante excommunicationem non consuevit residere in Ecclesia, aut diuinis officiis interesse: at vero qui consuevit facere, iniuste postea excommunicatus vel suspensus eas habebit: sequitur Didacus Perez *vbi sup. col. 2. fol. 179. col. 1.* vbi hoc etiam intelligit, dum tamen per excommunicatum non steterit, quominus absolutus esset, nec mora ei posset imputari in petenda absolutione.

Sicut etiam + videmus idem in infirmo, qui licet distributiones quotidianas habere debeat, vt in *cap. vnic. de cleric. non resident. in 6. ad si. in vers. qui vero*, etiam si propria culpa in morbum incidit, vt tenet Couar. *vbi supra, in vers. sepius quotidianas*: at tamen c. procedit, estque intelligendum, quando ægrotudo fuit causa absentia, quia infirmus solitus erat tempore recte valitudinis officiis diuinis interesse, alias secus: ita tenet Ioannes Andreas, Abbas & communiter omnes Doctores in *cap. ad audientiam, de clericis non resident.* vt restat Felin. in *dist. cap. Apostolica*, nu. 12. & Couarruias alios referens, idem sequens, *vbi supra, in vers. c. sexto, hoc ipsum*, vbi in versiculo octauo, hoc intelligit, vbi + infirmus est præsens in loco vbi est Ecclesia: secus si ab illo absit, tunc enim nullo modo habet distributiones quotidianas cum etiam si sanus esset, eas non lucraretur tanquam absens, nisi consuetudine fuerit obtentum, vt infirmus, etiam absens, lucraret distributiones quotidianas, quia tunc ipsa erit seruanda per textum in *cap. cum non debeat, de elect. lib. 6. ad iuncta interpretatione tex. in dist. cap. vnic. §. 1. secunda gloss. Io. And. & DD. ibi*, præcipue Dominic. *quam resolutionem sequitur Rip. in tract. de peste, 2. part. num. 145.*

Si tamen infirmus + præsens sit in loco, vbi est Ecclesia vel beneficium iure communi, semota etiam consuetudine, lucratur distributiones quotidianas, vt constat ex *dist. capitulo vnic. in versiculo. statuimus, de clericis non residentibus*, lib. 6. vbi ponit regulam generalem, in hunc modum: *Statuimus, vt distributiones ipse quotidiane, in quibuscumque rebus consistant, canonice, ac alijs beneficijs & clericis Ecclesiarum ipsarum, qui eidem officiis in ipsis Ecclesijs aduerint, tribuantur, iuxta Ecclesie cuiuslibet ordinationem rationabilem iam factam seu etiam faciendam: & in prædicta regula non meminit consuetudinis, sed excipit infirmos, qui morbo impediende non poterunt diuinis officiis personaliter interesse, vt recte deduxit aduersus Philippum Francum, Couar. *vbi sup. numer. 8. in princip.* Adde tamen, & quod soliti essent ante infirmitatem residere, vt est prædictum: nisi consuetudine legitima introductum sit, vt infirmus in oppido præsens, etiam si infirmitatem non esset solitus personaliter residere, atque diuinis officiis interesse,*

lucraretur etiam distributiones quotidianas, quia hoc casu sicut in proxime dicto valebit, & seruanda erit præfata consuetudo.

Quo fit, vt + idem censendum sit in excommunicato vel suspensio iniuste, vt quamvis ipse tunc demum distributiones quotidianas habere debeat, si in loco vel oppido, vbi Ecclesia est, præsens sit & solitus est: et antea residere; alias secus iuxta prædicta: at tamen si consuetudo adit, vt iniuste excommunicatus vel alias legitime impeditus, etiam absens a præd. loco vel oppido, ipsas lucratur, ea seruanda erit, sicut in terminis absentis a loco beneficij ex iusta causa decidit Ripa *vbi supra*, quem sequitur etiam Didacus Couarruias *vbi supra*.

Quinto, supradicta + communis regula, quæ habet, vt iuste excommunicatus non lucratur fructus suæ præbendæ vel beneficij, limitari poterit in canonico præbendato vel alio beneficiario, qui ob causam Ecclesie suæ excommunicatur: contingit enim sæpissime, quod Episcopi, siue alij prælati, vel iudices delegati Apostolici excommunicant capitulum vel canonicos singulos, aliosque beneficiarios suæ Ecclesie: vel alterius, pro causis vel præiudicijs suarum Ecclesiarum, vel pro debito aliquo capituli: si hoc fiat iniuste, non est dubium, nisi quod lucratur fructus per supradicta in quarta limitatione. Si vero iuste, adhuc idem proba, quousque conuincantur iudice, quia pro utilitate & defensione iuris suæ Ecclesie id paritur, existimans iustam causam fouere, quare ipsius fructibus, atque præiudicijs merito priuari non debet: sicut enim, vbi quis pro amico molestias, damnaque paritur & ad suam instantiam detentus in carcere existit aliquo temporis spatio, æquum & iustum est, vt sibi id a præd. tertio satisfiat, atque itaque ita fit per homines boni nominis, quanto melius id fieri debet per Ecclesiam, quoties ipsius beneficiarius pro eius causa, quam iure defendere iurequisitus tenetur, excommunicatio feritur: nulla siquidem maior amicitia est, quam Ecclesie ergo suos.

Secundo, quia ita + videmus de iure esse, quod clericis accedentes ad sedem Apostolicam pro negotijs suarum Ecclesiarum (cum tales prosequentes utilitatem earundem, censeantur residentes) fructus beneficiorum suorum, quos obtinent in eisdem Ecclesijs, & etiam aliorum, quos possent recipere in ipsis Ecclesijs residendo, integre recipere debent (quotidianis distributionibus duntaxat exceptis) vt in *cap. cum non debeat, 30. de elect. lib. 6. vbi gloss. & Doct.* cuius tex. ratio generalis idem concludit in clericis absentibus a loco sui beneficij, in quacumque aliam partem eant, quam ad sedem Apostolicam pro negotijs suarum Ecclesiarum, cum id fuerit contingens facti in casu illius text. potius quam iuris specialis introducto.

Quinimo, & absentes + ab Ecclesia pro utilitate ipsius, lucratur etiam distributiones quotidianas, vt probat expresse text. in *dist. cap. vnic. in vers. qui vero, de cleric. non residentibus*, libro 6. libi: *Aus evidens Ecclesie utilitas excuset*: sique text. in *dist. cap. cum non debeat*, in exceptione præfata de distributionibus quotidianis, & *dist. c. vnic. in eisdem videntur contrarij*.

Sed pro vera + huius articuli resolutione & illorum iurium concordia, & intelligentia est obseruandum, quod canonici siue alij Clerici absentes a loco, ciuitate vel oppido, in quo Ecclesia est, pro negotijs vel utilitate ipsius Ecclesie, distributiones quotidianas minime lucratur: & hoc casu loquitur manifeste text. in *dist. cap. cum non debeat*, vt ex eius contextura appareret: præsentibus vero in prædict. loco, ciuitate, vel oppido occupati, siue impediti, pro utilitate, & negotijs Ecclesie, prædictas distributiones quotidianas habere debeant; & in hac specie loquitur & procedit *dist. capit.*

capit. vnic. sicut fuit etiam supra idem conclusum in infirmo. Hoc tamen limitatur, nisi consuetudine fuerit obtentum, vt absens etiam a loco pro utilitate Ecclesie ipsas lucratur, iuxta glossam & alios Doctores in *disto capit. vnic.*, quos refert & sequitur Didacus Couarruias *vbi supra, in vers. c. octauo, & illud de consuetudine sequitur etiam Archid. & Francus in dicto capitulo vnic. & Paulus Parisius concil. 32. num. 20. volumine 4.* In + hac autem alma Ecclesia Ciuitatis inuolabiliter obseruatur, vt canonici absentes ab Ecclesia, & etiam ab vrbe, cum licentia capitali, pro negotijs utilitate Ecclesie, lucratur omnes fructus, & distributiones quotidianas respectiue pro tempore absentie, præter illas, quæ matutinis horis statuta sunt, quas nec infirmus, nec alius quis lucrat, nisi corporaliter, vere & actualiter præsens sit in choro: nec in huiusmodi absentibus vel infirmis fit vlla distinctio, si ante absentiam vel infirmitatem erant soliti residere, nec ne, sed constitutionibus & consuetudine antiquissima dictæ Ecclesie eas indistincte lucratur præsentibus personæ: si tamen infirmus in ciuitate adit, alias si extra infirmat, literas testimoniales infirmitatis mittit capitali, à quo vere ægotantibus conceditur licentia.

Cum + igitur hæc ita se habeant, quod absenti pro negotijs & utilitate Ecclesie fructus præbendæ atque residentia concedantur, merito vt eidem dicendum sit in absentibus ab Ecclesia pro excommunicationem præ causa & iuris defensione, & in utilitatem ipsius Ecclesie: hoc ne præcipue procedat, si in ipsa Ecclesia ad sit constitutio, qua hoc caueatur atque sanciat, nempe, vt excommunicatus pro causa Ecclesie, fructus suæ præbendæ lucratur, quia cum hac constitutio maxime iuri communi conueniat, vt supra vidimus, merito sustinenda atque omnino seruanda est, prout ea adest, & seruatur in hac Ecclesia Ciuitatis.

Sexto eadem + communis regula limitari poterit, vt procedat, non solum in excommunicato pro causa Ecclesie, vt modo dicebamus, sed etiam si aliquis canonicus, vel alius beneficiarius, ob seruitio sui Episcopi, nempe existens suus Prouisor & Vicarius generalis Episcopus: ob eam causam vel ob defensionem iurisdictionis Episcopalis excommunicatur à Metropolitanis, vel alio indice Apostolico, siue iuste siue iniuste.

Nam Episcopus + duos canonicos in suo seruitio habere: & occupare, ad idque eos compellere potest, & ipsi in eos existentes, integre lucratur fructus suarum præbendarum; cum absentes dici non debeant, sed præsentibus, qui cum Episcopo, pro suo & ipsius Ecclesie seruitio commorantur, vt probantur *tex. in c. de cetero, & in c. ad audientiam, de cleric. non resident.* & vtrobique gloss. & Doctores notant, quod qui est in seruitio Episcopi seruit Ecclesie intelligitur: Episcopus enim est in Ecclesia, & Ecclesia in Episcopo, *cap. scire debes, 7. quæst. 1.* Præterea Episcopus est caput, capitulum autem membra, quæ non licet à capite recedere, *cum non debeat, de prescript.* Ergo eadem ratione, qua supra conclusimus, excommunicatum propter causam Ecclesie, lucrari fructus suæ præbendæ, compellimur idem dicere in excommunicato pro seruitio Episcopi, prout est eius Prouisor & Vicarius generalis, quando ob id excommunicatur. Hocque præmaxime procedit, si constitutione Ecclesie id caueatur: fieri enim super eo constitutio potest, cum hoc dici non possit contra ius, sed imo secundo ius, per prædicta, vel saltem præter ius, quo casu constitutio Ecclesie plurimum poterit atque operabitur.

Et + fortiori + idem erit dicendum in Prouisoribus & Vicarijs generalibus, à capitulo sede vacante deputatis, excommunicatis ratione officij, cum ob causam

suæ Ecclesie, cuius est iurisdicchio, sint excommunicati.

Septimo + & vltimo limitari etiam poterit præfata communis regula in canonico vel alio beneficiario, qui acceptauit iurisdictionem aliquam Apostolicam sibi delegatam vel commissam, & ob eam causam excommunicatur iuste vel iniuste: nam cum prædict. cause non committantur, nisi huiusmodi personis Ecclesiasticis, præcipue iudicibus in Synodo provinciali deputatis, & per hoc seruire videantur Ecclesie vniuersali, hoc est, Romanæ, à qua iurisdicchio præfata emanat, merito, vt ob eam excommunicati lucratur fructus suarum præbendarum, sicut ceteri, de quibus supra, *argum. 2. vt in cap. cum dilectus, de cleric. non resid.* vbi commorans in seruitio Papa, lucratur fructus suæ præbendæ, & quamuis maior ratio illo in casu, quam in nostro adfir, eadē quoque militare videtur, præmaxime si hoc constitutione eiusdem Ecclesie caueatur, per supradicta.

S V M M A R I V M.

- 1 Excommunicatus à iudice, an possit per confessarium absolui virtute Bullæ Cruciatæ, vel iubilæi, satisfacta parte vtroque foro.
- 2 Fallum iudicis, reputatur fallum partis, & quomodo hoc intelligatur, n. 16.
- 3 Principis beneficium siue privilegium, est latissime interpretandum.
- 4 Actus in dubio potius debet interpretari, vt valeat, quam pereat.
- 5 Verba debent interpretari, vt actus valeat.
- 6 Princeps in dubio non presumitur in plenitudine potestatis.
- 7 Hoc fallit, quando alias sine plenitudine potestatis non valeat.
- 8 Plenitudo potestatis, dicitur res odiosa.
- 9 Confessario afferenti se absoluisse aliquem à sententia excommunicationis, quam incurrat, credendum est, sed contrarium, nu. 17.
- 10 Quando in Bulla vel iubileo, datur facultas absoluedi aliquem à sententia excommunicationis, satisfacta parte, in foro conscientie res est clara.
- 11 Idem quando in eis dicitur in vtroque foro.
- 12 Sed si nihil dicatur respectu cuius fori sit intelligenda absolutio, in foro tantum conscientie intelligitur.
- 13 Absolutio in anima iudicis, etiam penitentia peccata, potest in exteriori foro accusari & puniri.
- 14 Stylus verusissimus est Romana Curia, à tempore Benedicti XII. vt quando in sacra Penitentiaria gratis in foro conscientie peccat, absolutio confessori committatur literis lanatis & nullis rebus adhibitis, nec vlla tunc sit compositio pecuniaria cum Datario: secus si in foro fori gratis peccat, quia tunc gratia cum Datario componenda est.
- 15 Iudici excommunicati præiudicium inferretur, si absque ipsius licentia cum satisfactione partis absolutio fieret in vtroque foro.
- 16 Mortis proprius Pij V. anno 1568. 15. Calend. Decemb. latus circa supradicta, declaratur.
- 17 Absolutio à censuris in vtroque vel in altero foro virtute iubilæi facta, intelligitur tantum quoad effectum consequendum in iubilæo, non autem consequuto, censuræ reuincuntur.
- 18 Absolutio in foro conscientie tantum parte non satisfacta sperum prodest ad consequendum iubilæum, contra dicente parte vel parrocho alio Sacerdote, cui excommunicatio innotesceret.

C A P V T II.

An excommunicatus à iudice, possit per confessarium absolui virtute Bullæ Cruciatæ, vel iubilæi, satisfacta parte, in vtroque foro, vel tantum in interiori.

Doctissimus + viris frequenter dubitari contingit? An excommunicatus à iudice, possit per con-